

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

LÝ THỊ CHUYÊN

**ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG VÀ
GIẢI PHÁP CHỦ YẾU GIẢI QUYẾT VIỆC LÀM
CHO LAO ĐỘNG NÔNG THÔN TẠI HUYỆN BA BÈ
TỈNH BẮC KẠN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

THÁI NGUYÊN - 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

LÝ THỊ CHUYÊN

**ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP
CHỦ YẾU GIẢI QUYẾT VIỆC LÀM CHO LAO ĐỘNG
NÔNG THÔN TẠI HUYỆN BA BỂ, TỈNH BẮC KẠN**

Ngành: Phát triển nông thôn

Mã số: 8 62 01 16

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Người hướng dẫn khoa học: GS.TS. Đào Thanh Vân

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn Thạc sỹ phát triển nông thôn **“Đánh giá thực trạng và giải pháp chủ yếu giải quyết việc làm cho lao động nông thôn tại huyện Ba Bể, tỉnh Bắc Kạn”** đã được triển khai nghiên cứu tại huyện Ba Bể, tỉnh Bắc Kạn là công trình nghiên cứu độc lập. Đề tài đã sử dụng nhiều nguồn thông tin liên quan khác nhau để phục vụ cho việc viết luận văn, các nguồn thông tin đã được chỉ rõ nguồn gốc. Ngoài ra, nguồn số liệu điều tra thực tế ở địa bàn nghiên cứu đã được xử lý.

Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa từng được sử dụng để bảo vệ bất cứ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả

Lý Thị Chuyên

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian thực tập và nghiên cứu tại huyện Ba Bể - tỉnh Bắc Kạn tôi đã hoàn thành xong luận văn tốt nghiệp của mình. Để có được kết quả này, ngoài sự nỗ lực của bản thân, tôi luôn nhận được sự giúp đỡ chu đáo, tận tình của nhà trường, các cơ quan, thầy cô, gia đình và bạn bè. Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành tới:

Tập thể thầy, cô giáo Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên; cán bộ Phòng Nông nghiệp, Trạm Khuyến nông, Hội Nông dân, Hội Phụ nữ, Phòng Thống kê; Cán bộ và nhân dân các xã Yên Dương, Khang Ninh, Hà Hiệu đã giúp đỡ tôi trong suốt thời gian học tập cũng như thời gian hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Đặc biệt, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới thầy giáo **GS.TS. Đào Thanh Vân** - người đã trực tiếp hướng dẫn, chỉ bảo tận tình tôi trong suốt quá trình nghiên cứu và tạo điều kiện thuận lợi cho tôi hoàn thành luận văn này.

Cuối cùng tôi xin chân thành cảm ơn tới gia đình và bạn bè, những người đã chia sẻ, động viên, khích lệ và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học, nghiên cứu để hoàn thành luận văn của mình.

Trong thời gian nghiên cứu vì nhiều lý do chủ quan và khách quan cũng như hạn chế về mặt thời gian cho nên không tránh khỏi sai sót. Tôi rất mong nhận được sự đóng góp của các thầy cô giáo để đề tài này được hoàn thiện hơn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2019

Tác giả luận văn

Lý Thị Chuyên

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	viii
TRÍCH YẾU LUẬN VĂN.....	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa của đề tài.....	3
Chương 1. CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA ĐỀ TÀI.....	5
1.1. Cơ sở lý luận về vấn đề việc làm cho lao động nông thôn	5
1.1.1. Lao động nông thôn và đặc điểm lao động nông thôn Việt Nam	5
1.1.2. Việc làm và vấn đề thất nghiệp.....	7
1.1.3. Giải quyết việc làm cho lao động nông thôn	9
1.1.4. Các nhân tố ảnh hưởng đến giải quyết việc làm	12
1.2. Cơ sở thực tiễn về giải quyết việc làm cho lao động nông thôn trên Thế giới và ở Việt Nam.....	15
1.2.1. Trên thế giới.....	15
1.2.2. Kinh nghiệm giải quyết việc làm cho lao động nông thôn một số tỉnh ở nước ta.....	18
1.3. Tổng quan các công trình nghiên cứu.....	22
1.3.1. Trên thế giới.....	22
1.3.2. Ở Việt Nam	23
1.4. Bài học kinh nghiệm rút ra từ nghiên cứu tổng quan cho huyện Ba Bê, tỉnh Bắc Kạn	24

Chương 2. ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	26
2.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	26
2.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	26
2.1.2. Điều kiện kinh tế, xã hội.....	29
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	35
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	35
2.3.1. Phương pháp chọn điểm, chọn mẫu.....	35
2.3.2. Phương pháp thu thập tài liệu, số liệu.....	36
2.3.3. Phương pháp phân tích xử lý số liệu.....	37
2.3.4. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	38
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	41
3.1. Thực trạng lao động nông thôn trên địa bàn huyện Ba Bể.....	41
3.1.1. Tình hình dân số của huyện.....	41
3.1.2. Thực trạng lực lượng lao động theo độ tuổi.....	43
3.1.3. Thực trạng lực lượng lao động theo trình độ văn hóa.....	44
3.1.4. Thực trạng lao động theo trình độ chuyên môn.....	46
3.1.5. Lao động tham gia làm việc theo các nhóm ngành kinh tế.....	48
3.2. Thực trạng lao động và việc làm, các yếu tố ảnh hưởng đến lao động và việc làm tại vùng nghiên cứu.....	49
3.2.1. Thông tin chung về điều tra thu thập số liệu thực tế.....	49
3.2.2. Thực trạng lao động vùng điều tra.....	50
3.2.3. Thực trạng việc làm trong vùng điều tra.....	54
3.2.4. Thu nhập của các hộ.....	58
3.2.5. Một số yếu tố ảnh hưởng đến việc làm.....	59
3.3. Các yếu tố thuận lợi và khó khăn ảnh hưởng tới việc làm cho lao động nông thôn huyện Ba Bể, Bắc Kạn.....	65
3.3.1. Những thuận lợi.....	65
3.3.2. Những khó khăn và tồn tại.....	67

3.3.3. Nguyên nhân của những tồn tại	68
3.4. Các giải pháp nhằm giải quyết việc làm cho lao động nông thôn trên địa bàn huyện Ba Bể trong thời gian tới	69
3.4.1. Căn cứ đề xuất giải pháp	69
3.4.2. Giải pháp chủ yếu nhằm góp phần tạo việc làm cho lao động nông thôn trên địa bàn huyện Ba Bể	74
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	79
1. Kết luận	79
2. Kiến nghị	80
TÀI LIỆU THAM KHẢO	81

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Ký hiệu	Diễn giải
CD - ĐH	: Cao đẳng - Đại học
CMKT	: Chuyên môn kỹ thuật
CN	: Công nghiệp
DV	: Dịch vụ
DVTM	: Dịch vụ thương mại
HTX	: Hợp tác xã
KCN	: Khu công nghiệp
KT - XH	: Kinh tế - Xã hội
LĐ	: Lao động
LĐ-TB-XH	: Lao động - Thương binh - Xã hội
NN&PTNT	: Nông nghiệp và phát triển nông thôn
NN	: Nông nghiệp
SX	: Sản xuất
TB	: Trung bình
THCN	: Trung học chuyên nghiệp
THCS & THPT	: Trung học cơ sở và Trung học phổ thông
TM - DV	: Thương mại - Dịch vụ
TTCN	: Tiêu thủ công nghiệp
XK	: Xuất khẩu

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1.	Một số cây trồng chính của huyện từ 2016 - 2018.....	30
Bảng 3.1.	Dân số trung bình phân theo xã/thị trấn của huyện Ba Bể giai đoạn 2016 - 2018.....	41
Bảng 3.2.	Dân số huyện Ba Bể phân theo giới tính, thành thị và nông thôn.....	42
Bảng 3.3.	Cơ cấu tuổi của lực lượng lao động huyện Ba Bể năm 2018.....	43
Bảng 3.4.	Trình độ văn hoá của lao động huyện Ba Bể giai đoạn 2016 - 2018.....	44
Bảng 3.5.	Trình độ chuyên môn của người lao động huyện Ba Bể (2016 - 2018)	46
Bảng 3.6.	Tỷ lệ % lao động trong các ngành nghề huyện Ba Bể	48
Bảng 3.7.	Tổng hợp phiếu điều tra ở vùng nghiên cứu	49
Bảng 3.8.	Độ tuổi và giới tính của lao động nông thôn ở vùng nghiên cứu.....	50
Bảng 3.9.	Trình độ văn hóa của lao động ở vùng nghiên cứu	51
Bảng 3.10.	Trình độ chuyên môn kỹ thuật ở vùng nghiên cứu	52
Bảng 3.11.	Lĩnh vực sản xuất ở vùng nghiên cứu	54
Bảng 3.12.	Thời gian làm việc của người lao động ở vùng nghiên cứu.....	55
Bảng 3.13.	Nguyên nhân thiếu việc làm vùng ở vùng nghiên cứu.....	56
Bảng 3.14.	Làm thêm của lao động ở vùng nghiên cứu	57
Bảng 3.15.	Thu nhập của lao động ở vùng nghiên cứu	58
Bảng 3.16.	Ảnh hưởng của trình độ CMKT đến việc làm và thu nhập của người lao động ở vùng nghiên cứu.....	61
Bảng 3.17:	Ảnh hưởng của độ tuổi đến việc làm và thu nhập của người lao động	61
Bảng 3.18:	Ảnh hưởng của vốn vay đến sản xuất và thu nhập.....	62

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1. Tỷ lệ % trình độ văn hóa theo vùng khảo sát.....	52
Hình 3.2. Nguyên nhân thiếu việc làm.....	57
Hình 3.3. So sánh ảnh hưởng của CMKT đến việc làm	60
Hình 3.4. So sánh ảnh hưởng của CMKT đến thu nhập	60